

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Vtrum æternitas in Deo sit mera duratio realis, an verò includat
negationem. disput 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

tienda, quam mensura, finita necessarid esse debent. Præterea mensura debet esse quid distinctum à re, cuius dicitur mensura idem namque sui ipsius mensura esse non potest, quare cum æternitas, essentia, atque existētia diuina idem sint, fit, vt vnium non possit esse mensura alterius. Ex hac conclusione colliges, non esse necesse omnem durationem habere rationem mensura.

Cum autem audis, mensuram debere esse quid finitum, ne intelligas de eo, quod dicitur mensura ad modum causæ exemplaris, quam non oportet rei metiendæ adæquari: quo pacto perfectissimum in vtroquoque genere dicitur mensura cæterorum, qua ratione quò aliquid magis accedit ad perfectissimum, eò est perfectius. Hoc namque modo infinita Dei perfectio mensura est omnium rerum: quò verò magis res perfectionem diuinam imitantur, per maioremque recessum ab imperfectione ad eam quodammodo magis accedunt, eò sunt, ac dicuntur perfectiores. Vnde Dionysius 5. cap. de diuinis nominibus. *Quæ Deo inquit, magis participant, ac viciniora sunt, atque diuiniora, iis, quæ minus participant.* Hoc tamen modo æternitas à Doctoribus citatis mensura diuini esse, nec constituitur, nec potest constitui.

Tertia conclusio.

Æternitas si rationem mensura habeat, quo ad a, ens rationis est, copiatuque per intellectualem.

Tertia conclusio. Qui diceret æternitatem rationem mensuræ esse ens rationis, rationemque æternitatis non secundum rationem æternitatis, sed secundum rationem mensuræ compleri per operationem intellectualem. Hæc patet, quoniam in Deo mensura, & id quod ab ea definitur, idem sunt, neque distinguuntur, nisi vel per intellectualem concipientem vnium, vt mensuram alterius, vel certè virtute: vt verò relatiua aliqua realis sit, necesse est, vt fundamenta ex natura rei sint distincta. Conclusionem hanc intendunt Ferrariensis & Syluester: volunt tamen durationem diuinam non esse completam secundum rationem æternitatis, nisi quando sortitur rationem mensuræ, in quo audiendi non sunt: æternitas namque absolutam quid est: mensura verò relatiuè dicitur ad mensuratum.

DISPUTATIO IV.

Utrum æternitas in Deo sit mera duratio realis, an verò includat negationem.

Scotus.

Scotus quodlibeto 6. §. restat nunc, in primis tanquam notum supponit, æternitatem ita ad existentiam diuinam pertinere, vt duratio æterna in Deo idem sit, atque existentia æterna. Deinde quaerit, vtrum quemadmodum in Deo infinitas intensiua, seu quæ ad perfectionem essentialiam, est modus realis essentia diuina, eò quod in essentia diuina reuera detur latitudo realis perfectionis sine termino, quæ latitudo à carentia termini denominatur infinita: ita æternitas sit modus realis & intimus existentia, quasi existentia diuina non solum sit infinita intensiue ex eo quod contineat infinitam perfectionem essentialiam, sed etiam quodam modo extensiue, eò quod secundum durationis rationem habeat infinitatem, hoc est, latitudinem realem duratiuam (vt Scotus vocat) infinitam.

Parte affirmatiuam confirmat.

Atque in partem affirmantem, quam non reputat improbabilem, citet illud Dionysij 5. capite de diuinis nominibus iuxta antiquam versionem, *Deum non quodammodo esse existens, sed simpliciter, & incircumscripse totum esse accipit in se ipso, & praeaccipit propter, quod dicitur rex seculorum.* Et subiungit,

A Ipse est esse existentibus, & ipsum esse existentium, & existens ante secula, ipse est enim eorum aeternum, qui est ante secula: quibus verbis innuere videtur, in existentia diuina esse infinitatem duratiuam ex natura rei, tamquam modum realem ipsius existentia iuxta sensum paulò antè explicatum.

In negatiuam argumentatur primò.

In partem verò negantem, quod in existentia diuina non sit infinitas duratiua tamquam modus realis existentia, sed æternitas solum addat supra existentiam & durationem diuinam, in qua non sit talis modus, negationem definitionis; successione, & dependentia ab alio, quæ significantur particulis illis à Boëtio adhibitis in definitione æternitatis, videlicet, *interminabilis, tota simul, & perfecta possessio.* Argumentatur primò ex ipsamet definitione, in qua sola particula, *vita*, quæ pro existentia viuētis accipitur, est quid reale, ac positiuum: cætera verò particula significant negationem.

Secundò, quoniam quemadmodum, si Angelus in nihilum redigeretur eras, non haberet alium modum realem in sua existentia indiuisibili, & tota simul ab eo, quem haberet, si duraret in æternum, sed solum durare in æternum adderet negationem definitionis: ita si per impossibile duratio diuina desineret, non haberet alium modum realem ab eo, quem habet nunquam desitura: ergo æternitas, quæ importat durationem nunquam desuram, non dicit aliquem modum realem in duratione diuina, quasi ibi detur latitudo duratiua infinita, sed solum addit supra durationem negationem definitionis.

Secundò.

In hanc secundam partem inclinat magis Scotus: quare ad dictum illud Dionysij respondet, solum voluisse, Deum habere existentiam incircumscripam, & infinitam intensiue, quia habet infinitam perfectionem existentia, quæ eminenter continet existentias rerum omnium, tam quæ actu existunt, quam quæ esse possunt, non tamen voluisse asserere in existentia diuina dari aliquam latitudinem duratiuam. Idcirco autem ait, *Dionysium dixisse, Deum esse aeternum, & regem seculorum, quod cum duratiua & existentia ipsius pugnet ex natura rei omnis desitio, quæ non pugnat cum duratiuibus atque existentibus aliarum rerum non verò quod crederet, in duratiua diuina talè latitudinem duratiuam esse constituentiam.*

Scoti sententia.

Quid tamen verisimilius credendum sit, explicabo quibus conclusionibus. Prima est. Sicut totum hoc, scilicet, ens infinitum, formaliter significat ens, & addit negationem finiti, quæ in ipsa entitate, cui conuenit, fundatur: ita æternum, formaliter significat durationem, & addit omni ex parte absolutam interminabilitatem, vt ita dicam, hoc est, negationem termini, ac definitionis, tam actu quam potentia, & tam secundum se totam, quam secundum quodlibet sui. Atque huiusmodi interminabilitatem explicauit Boëtius per tres illas particulas, *interminabilis, tota simul, & perfecta possessio.*

Secunda conclusio. Sicut entitas, ac perfectio diuina, quæ quoad finiti negationem accidenratio dicitur infinita, habet latitudinem sine termino, ratione cuius fundat negationem finitatis, quam formaliter significat infinitum: ita duratio diuina habet latitudinem duratiuam sine termino, quæ fundat negationem prædictæ terminabilitatis.

Prima conclusio.

Æternum formaliter significat durationem, & addit omnimodam termini negationem.

Conclusio hæc contradicit illi parti, in quam Scotus inclinauit: eam tamen acceptam in sensu, in quo eam explicabo, reputo magis consentaneam dictis Sanctorum ac veritati, dignioremque attributo diuino, de quo disputamus, quam sit pars in quam propendit Scotus.

Secunda conclusio.

Duratio diuina in se habet omnimodam latitudinem duratiuam infinitam.

